

SÄSONGS- PREMIÄR

TORS DAG 5 SEPTEMBER 2019
KL 19.00 DE GEERHALLEN NORRKÖPING

Norrköpings Symfoniorkester

Dirigent **Anja Bihlmaier**

Solist **Camilla Tilling** sopran

Konsertermästare **Erik Arvinder**

SCHUBERT Rosamunde, uvertyr
”Die Zauberharfe”

SCHUBERT Sånger

– paus –

MAHLER Symfoni nr 4

Välkommen till Norrköpings Symfoniorkester! Checka gärna in, ta bilder i foajé och konsertsal och berätta att du är här! Innan konserten börjar ber vi dig dock stänga av telefon och kamera, eftersom ljuset från skärmar stör både publik och artister. Under konsert är fotografering och ljudupptagning ej tillåten. I applådtacket går det bra att ta bilder igen. Hoppas du får en riktigt fin konsertupplevelse med oss!

PREMIÄRMINGEL
FRÅN KL 17.30!
BRASSESEMBLEN
SPELAR I FOAJÉN!

soh

– en del av Scenkonst Öst

Anja Bihlmaier

Säsongen inleds med ett kärt återseende av dirigenten Anja Bihlmaier som med stor framgång gästade SON i november förra säsongen. Hon är född i Tyskland, studerade vid konservatoriet i Freiburg och tilldelades stipendier för att kunna fortsätta studera vid Salzburg Mozarteum. Hon har haft positioner vid Staatsoper Hannover, Theater Chemnitz och Staatstheater Kassel, där hon dirigerat föreställningar som Eugene Onegin, Carmen, Werther, Figaros bröllop och Rusalka. Hon har nyligen gästdirigerat vid Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Deutsche Radio Philharmonie Saarbrücken, Kungliga Filharmonikerna och Lahti Symfoniorkester i repertoar som utgår från Haydn, Mozart, Mendelssohn och Schumann till Kodály, Bartók, Tjajkovskij, Farrenc och många andra. Framöver kommer hon att dirigera i Birmingham, Dublin, Tammerfors, Göteborg, liksom operaföreställningar i Malmö, Wien och vid Norrlandsoperan. Från och med augusti 2021 blir hon chefsdirigent vid Residentie Orkest i Haag, där hon kommer att leda minst åtta konserter per säsong till att börja med under tre år.

Camilla Tilling

Camilla Tilling är född i Östergötland och har gått på Musikgymnasiet De Geer i Norrköping. Hon fick sin solistutbildning på Operahögskolan i Göteborg samt vid Royal College of Music i London. Hon är sedan mer än två decennier mitt uppe i en stor internationell karriär. Aktuella höjdpunkter inom hennes omfattande konsertrepertoar är bland annat Haydns Nelson Mass med London Symphony Orchestra, Peter Sellars uppsättning av Bachs St John Passion med Berliner Philharmoniker under Sir Simon Rattle, Brahms Ein deutsches Requiem med Orchestre National de Lyon och David Zinman, Beethovens ”nia” med Kungliga Filharmonikerna under Sakari Oramo i Tokyo.

Hennes debut på Royal Opera House, Covent Garden, som Sophie i Rosenkavaljeren följdes av Pamina i Trollflöjten och ledande roller i Orlando, Maskeradbalen, La finta giardiniera, Hans och Greta och senast som Susanna i Figaros bröllop – en roll hon också gjort vid San Francisco Opera, Bayerische Staatsoper, Parisoperan med flera ställen. Camilla Tilling har framträtt på världens ledande operascener såsom Metropolitan i New York, Opéra national de Paris, Teatro alla Scala i Milano, Lyric Opera of Chicago och Bolsjojteatern i Moskva. Hon har också gjort rollen som Guvernanten i The Turn of the Screw vid Glyndebourne Festival Opera, Euridice i Orfeo ed Euridice vid Salzburg Mozartwoche och l’Ange i Saint François d’Assise vid Dutch National Opera. Hon har sjungit Mélisande i Pelléas et Mélisande i Madrid, på Semperoper Dresden och vid Los Angeles Philharmonic, och debuterat som Grevinnan i Figaros bröllop vid Drottningholms Slottsteater och på Kungliga Operan.

Camilla Tilling har gästat oss regelbundet och detta är hennes femte konsert med SON.

NORRKÖPINGS SYMFONI

Violin 1

1:e konsertmästare
Henrik Jon Petersen, Vakant

Alt. konsertmästare Mikael Wenhov

2:e konsertmästare Paul Waltman

Lissy Abreu Ruiz (vik), Carina Beckett,
Sarah Dodd Falkebring, Matts Eriksson,
Magnus Ivarson, Tanja Kaitaniemi (tjl),
Leo Kowalski (vik), Kristina Lindholm
Vahlöf, Ingrid Olsson, Nina Söderberg,
Johanna Tafvelin, Anders Törnqvist,
Vakant

Violin 2

Ruth Anderberg*, Fredrik Anderberg**,
Håkan Jonsäll**, Lars Andersson,
Boel Bengtsson, Karín Engström,
Åsa Holm, Anne Holmer, Jin Hågerström,
Richard Michelin, Mohamed Sharara,
César Vasquez (vik), Sonja Vrieze (tjl),
Vakant

Viola

Lennart Falkebring*, Crista Bergendahl**,
Gunnar Enbom**, Nanako Akai, Jenny
Augustinsson, Björn Carlén, Erika
Gabrielsson Backlund, Pernilla Rönnlund,
Markku Sorri, Karin Svanberg Ancker,
Vakant

Cello

Solocellist Niklaas Veltman

Pelle Hansen*, Fredrik Lindström**,
Sofia Petersen**, Torstein Dalene,
Florian Erpelding, Erik Uusijärvi,
Leif Vahlöf, Ingrid Åkerblom

Kontrabas

Björn Malmqvist*, Jan Duda**,
Anna-Cecilia Bergman, Emma
Josefsson Bjørnevik, Johan
Strindberg (vik), Roine Uddfeldt,
Vakant

ORKESTER 2019–2020

Flöjt

Teodor Tirlea*, Annica de Val** (tjl),
Jona Venturi, Verena Schulte (vik)

Oboe

Pelin Lius*, Thomas Bodin**,
Matthias Äzesberger (vik)

Klarinett

Johnny Jannesson*, Lars Paulsson**,
Álvaro Pastor Jiménez

Fagott

Linus Björnstam*, Eva Pettersson
Veltman**, Caslav Brujic

Horn

Lennart Langer*, Anna Ahlenius**,
Jan Lejonclou, Lars Thapper,
Elisabeth Åkervall

Trumpet

Elias Svanberg*, Filip Draglund**,
Stefan Mattsson

Trombon

Eric Svensson* (tjl), Christoph
Schnaithmann**, Carl Appelgren (vik)

Bastrombon

Johan Wiklund**

Tuba

Ole Christian Grønning*

Pukor

Lars Gärd*, Anders Dahlstedt**

Slagverk

Martin Orraryd* (tjl),
Petter Svensson*,
Ulf Ewasson Liljansdotter (vik)

Harpa

Delphine Constantin Reznik*

FRANZ SCHUBERT (1797–1828)

Rosamunda, uvertyr (D797) (10')

Det var en allmän uppfattning under sekelskiftet 1700-1800 att den snabbaste vägen till berömmelse och förmögenhet gick via scenen med skådespel och opera. Därför satsade de flesta tonsättarna på dessa genrer. Många gjorde det med framgång, andra lyckades aldrig. Franz Schubert skrev flera operor, men ingen har gjort lycka. Han nappade också med förtjusning på att förse den uppmärksammade tyska poeten Helmina von Chèzys (1783–1856) skådespel "Rosamunda, prinsessa av Cypern" med musik. Visserligen hade hon inte visat sig vara någon framgångsrik dramatiker – hennes text till Webers opera Euryanthe betraktades som helt misslyckad – men hon hade i alla fall värdefulla kontakter.

Schubert hade just avslutat sångcykeln Die schöne Müllerin när han i slutet av november 1823 gav sig i kast med detta fyraaktsdrama som krävde massor med musik. Men det var bråttom! Premiären var bestämd till den 20 december. Han hade en knapp månad på sig. I sina memoarer har Helmina berättat att många orkesterstämmor levererades till teatern först 48 timmar före premiären. Och efter premiären kunde man i tidningarna läsa att författarinnans dramatiska talang var ytterst begränsad, men också att föreställningen var ytterst illa repeterad. Musiken fick däremot beröm. Dagen därpå gavs en ny föreställning – men sedan var det dags att stänga teatern inför julen. Och därmed hade Rosamunda getts för sista gången.

I själva verket hittade Schubert ingen tid att skriva en uvertyr för detta skådespel, så han återanvände det lysande orkesterverk han redan skrivit för melodramen Die Zauberharfe. Den önskade han skulle få ett bättre öde än att glömmas bort efter de åtta föreställningar det verket upplevt på Theater an der Wien. Numera hör vi denna uvertyr oftast under namnet Rosamunda.

FRANZ SCHUBERT

Sånger: An die Musik (D547), Geheimes (D719), Jäger, ruhe von der Jagd! (D838), Gretchen am Spinnrade (D118), Du bist die Ruh (D776) (15')

Bland Schuberts närmare tusen verk hittar man omkring 600 sånger. De utgör en otroligt rik skatt, och ofta valde han texter som skrivits av goda vänner i samma krets av bohemer i Wien. En av dessa var Franz von Schober (1796–1882), som faktiskt föddes på Torups slott utanför Malmö, där hans far arbetade som trädgårdsansvarig. Han kom att bli en av Schuberts närmaste vänner och de bodde under långa tider tillsammans i olika kyffan. Von Schober har betecknats som lat och opålitlig, rent av en parasit. 1822 började polisen leta efter honom, men innan han flydde från Wien hade Schubert tonsatt närmare 20 av hans dikter. An die Musik är en av de riktigt stora sångerna, skriven i mars 1817.

Texten till Geheimes hittar man i Goethes diktcykel West-östlicher Divan, och den komponerades i mars 1821. Jäger, ruhe von der Jagd kallas också Ellens Gesang II och har en text som hämtats ur Sir Walter Scotts The Lady of the Lake (översatt av Adam Storck) komponerad sommaren 1825. Det kan vara på sin plats att påminna om att Ellens Gesang III är den kända Ave Maria. Gretchen am Spinnrade hör till Schuberts mest kända sånger,

och texten är hämtad ur Goethes drama Faust. Sången skrevs i oktober 1824. Många av tidens stora poeter passerar revy i Schuberts sånger. Till dessa kan räknas Friedrich Rückert (1788–1866), även om hans berömmelse mest vilar på att Gustav Mahler fascinerades av hans sorgesamma dikter om hans döda barn. Schubert tonsatte 1823 fyra av hans sånger, bland dem Du bist die Ruh.

GUSTAV MAHLER

Symfoni nr 4 G-dur med sopransolo (55')

Bedächtig

In gemächlicher Bewegung

Ruhevoll (Poco adagio)

Sehr behaglich

Mahlers berömmelse har vuxit långsamt och det är först under de senaste decennierna som hans monumentala symfonier slagit igenom hos en bred publik. Hur annorlunda var det inte vid ett uppförande av hans fjärde symfoni 1902. Dirigenten Bruno Walther var i sina memoarer berättat om denna händelse, och dragit sig till minnes en ”så häftig reaktion, att det nästan kom till handgripligheter mellan entusiaster och motståndare”. Ändå är just den fjärde symfonin såväl den ljusaste som den lättillgängligaste av hans nio fullbordade symfonier.

Det var sommaren 1899 han påbörjade arbetet i sin kompositionsstuga vid Steinbach vid Attersee i Österrike. Han gick dit varje morgon klockan sex, och höll på till klockan tolv på dagen, ibland till klockan tre. Därinne fanns bara ett piano, ett bord, en stol och en soffa. Vid sjutiden bar man ljudlöst in frukosten till honom. Efter denna förmiddagsritual var han som förbytt. Han promenerade, konverserade och njöt av middagen – särskilt efterrätten. Han plågades svårt av arbetet, kände stor ångest inför uppgiften, och var under en stor del av sommaren helt förlamad av de egna kraven.

Han hade som storform skisserat sex satser som i tur och ordning skulle handla om förgängligheten, en värld utan smärta, morgonklockor, världen som en evig minut av nuet, och det himmelska livet. Men denna sommar hann han bara börja, för att på nytt kasta sig in i en hektisk vinter i Wien, fylld av chefskapet vid Operan.

Han fann till sin glädje att hans undermedvetna arbetat flitigt med symfonin, för sommaren därpå flöt musiken ledigt ur hans penna ända tills han kunde skriva: ”tredje satsen och med den hela symfonin, fullbordades söndagen den 6 augusti (1900) vid Maiernigg”. Den fjärde satsen innehåller ett sopransolo med text ur den kända folkvisesamlingen Des Knaben Wunderhorn – sången Das himmlische Leben hade han i själva verket fullbordat sju år tidigare och på sätt och vis blev den inspiration till hela symfonin. Det är en naiv skildring av livet i himlen, mycket charmerande och oskuldsfull.

Symfonin uruppfördes i december 1901 i München med tonsättaren som dirigent. Publiken hade svårt att ta till sig denna vision av universum och himlen. Och detta trots att tonsättaren haft de senaste uppsåt: ”Egentligen ville jag enbart skriva en symfonisk humoresk”. Och visst finns här mer av värme och innerlighet än i någon annan Mahlersymfoni. Med tiden kom den också att bli den mest spelade.

Kommande konserter hösten 2019

ROMANTISK LÖRDAG

● **LÖRDAG 14 SEPTEMBER**

kl 15 De Geerhallen Norrköping

Introduktion kl 14.30

Dirigent **Andris Poga**

Solist **Benjamin Grosvenor** piano

Leimane Enantiomorphic

Chambers

Grieg Pianokonsert

Prokofjev Romeo och Julia,
ur Svit 1 och 2

ÖPPEN REPETITION

– FRI ENTRÉ

TISDAG 17 SEPTEMBER

kl 11.30 De Geerhallen Norrköping

Dirigent **Michail Jurowski**

Öppen repetition av kommande
konsert. Längd ca 1 tim.

TJAJKOVSKIJ & JUROWSKI

● **TORSDAG 19 SEPTEMBER**

kl 19 De Geerhallen Norrköping

FREDAG 20 SEPTEMBER

kl 19 Crusellhallen Linköping

Introduktioner kl 18.30

Dirigent **Michail Jurowski**

Solister **Vadim Gluzman** violin,

Johannes Moser cello

Mozart Trollflöjten, uvertyr

Firsova Konsert för violin och

cello

Tjajkovskij Symfoni nr 6

”Pathétique”

VIVALDIS ÅRSTIDERNA

● **ONSDAG 25 SEPTEMBER**

kl 18 Crusellhallen Linköping

Musikalisk ledare och solist

Lara St John violin

Bach Violinkonsert a-moll

Vivaldi De fyra årstiderna

KULTURNATTEN

● **Lördag 28 september**

13.00–21.00 De Geerhallen

FRI ENTRÉ HELA DAGEN!

*Musikunderhållning för
stora och små i foajén.*

14.00 Barn- och familjekonsert

Sassa Brassa Mandelmassa

Dirigent **David Björkman**

Skådespelare **Tobias Almborg**

18.00 **Vivaldi** De fyra årstiderna

Musikalisk ledare och solist

Lara St. John violin

Läs mer på vår hemsida norrkopings-symfoniorkester.se

Texter Stig Jacobsson. Anja Bihlmaier foto Nikolaj Lund och Neda Navaee, Camilla Tilling foto Maria Ostlin,
SON foto Mats Bäcker.

Norrköpings Symfoniorkesters sponsorer 2019–2020

GULDPARTNER **STÅHL INVEST**

SILVERPARTNERS **Mannersons** **SEFAB** **SIEMENS**
FASTIGHETER

Övriga: Advokatfirman Glimstedt | Almroth Industrifastigheter AB | Best Western Hotel Princess |
Kurt och Brita Ehlert | Gunnar Gunnarsson Fastighets AB | Holmen Paper AB | HSB |
Hysesbostäder | Mattssons Fastighetsutveckling AB | Ringarums Busstrafik AB | Sumitomo SHI
FW Energi AB | Swedbank | Tage Rejmes Bil AB | Tommy Holm Revisionsbyrå AB

Fonder: Fond of Music, donation från Marianne och Lennart Lindqvist |
Siw Ericsdotters stiftelse, donation

Vi samarbetar med Vi-skogen

I samarbete med Symfoniorkesterns vänförening SON-vännerna får våra artister, utöver
en liten blomma, ett gåvobevis på fem träd som planteras i Vi-skogen.

Vd Pia Kronqvist, konstnärlig chef Henrik Marmén, kommunikationschef Agneta Lindmark Thomas
www.norrkopings-symfoniorkester.se, info@norrkopings-symfoniorkester.se

SCENKONST ÖST
NORRKÖPINGS SYMFONIORKESTER OCH ÖSTGÖTATEATERN

Torsdag 5 september 2019 kl 19.00
De Geerhallen, Norrköping

Norrköpings Symfoniorkester

Dirigent **Anja Bihlmaier**

Solist **Camilla Tilling** *sopran*

Konsertmästare **Erik Arvinder**

PROGRAM

Schubert

Rosamunde, uvertyr "Die Zauberharfe"

Sånger:

An die Musik "Du holde Kunst"

Geheimes

Jäger, ruhe von der Jagd!

Gretchen am Spinnrade

Du bist die Ruh

- paus -

Mahler

Symfoni nr 4

Texter till Schubert Sånger och Mahler Symfoni nr 4

FRANZ SCHUBERT Sångers

Till musiken (An die Musik)

Franz von Schober

Du ljuva konst, hur många grå stunder,
då livets vilda språng snärjt mig,
har du inte tänt en varm kärlek
i mitt hjärta, och fört mig till en bättre värld!

Ofta har en suck strömmat ur din harpa,
ett mjukt, heligt ackord från dig
öppnar för mig himlens bättre tider,
och du ljuva konst, jag tackar dig för det!

Hemlighet (Geheimes)

Johann Wolfgang von Goethe

Alla står förundrade
över blickarna jag ger min älskling:
Jag vet däremot,
vet helt säkert, vad de betyder.
Det sägs, att jag älskar honom
och inte någon annan.
Så, gott folk,
sluta undra, sluta titta!
Ja, med vidunderlig kraft
tittar hon omkring sig:
Men hon ämnar bara ge honom
en försmak av nästa ömma timma.

Jägare, vila efter jakten! (Jäger, ruhe von der Jagd!)

Sir Walter Scott

Jägare, vila efter jakten!
Stilla slummer släcker dig,
dröm inte att jakthornen väcker dig
när solen vaknar.

Sov! Hjorten vilar i sin håla
hundarna vaktar dig,
sov, låt inte pinan störa dig
fast din ädle springare stupade.

Jägare, vila efter jakten ...

Gretchen vid spinnrocken (Gretchen am Spinnrade)

Johann Wolfgang von Goethe

Mitt lugn har flytt,
mitt hjärta är tungt,
jag finner den aldrig,
nej aldrig igen.

Där han icke är
är livet som en grav.
Och hela världen
får en bitter smak.

Mitt arma huvud
är som förryckt.
Mitt arma sinne,
är söndertrasat.

Mitt lugn har flytt ...

Efter honom tittar
jag genom fönstret.
Honom söker
jag när jag lämnar huset.

Hans stolta gång,
hans ädla gestalt,
hans läppars löje
hans ögas makt.

Och hans röst –
förtrollande.
Hans handslag
och ack, hans kyss!

Mitt lugn har flytt ...

Mitt bröst längtar
efter honom.
Ack, fick jag fånga
och hålla honom kvar.

Och kyssa honom
så som jag önskar,
och av kyssen
förgås!

Du är lugnet (Du bist die Ruh)

Friedrich Rückert

Du är lugnet,
den milda friden,
du är längtan
och det som lugnar.

Jag viger dig
full av lust och smärta
till boningen här
mitt öga och hjärta.

Kom in till mig
och stäng
tyst igen portarna
efter dig.

Driv all annan smärta
ut ur detta bröst.
Fyll detta bröst
med all din glädje.

Detta, mina ögons tempel,
lyses endast upp
av din glans.
O, fyll det helt.

GUSTAV MAHLER Symfoni nr 4

Vi njuter av de himmelska fröjderna
Och undviker alla jordiska ting
Inga världsliga bekymmer
Hör man något om i himlen.
Alla lever i största ro.
Vi lever en ängels liv
Och är nöjda med allt.
Vi dansar och hoppar
Vi skuttar och sjunger!
Himlens Sankte Per tittar på.

Johannes släpper lös lammet,
Slaktaren Herodes väntar på det.
Vi leder ett fogligt,
Oskyldigt, fogligt
Sött litet lamm till dess död!
Sankte Lukas slaktar oxen
Utan en tanke eller aktning.
Vinet kostar inte ett öre
I den himmelska krogen!
Änglarna bakar brödet.

Goda kryddor av alla slag
Växer i den himmelska trädgården.
Fin sparris, bönor,
Och allt vi önskar.
Fulla tallrikar dukas åt oss.
Goda äpplen, päron och druvor.
Trädgårdsmästaren ger oss allt.
Om du önskar rådjur eller hare
Kommer de springande
på gatan!

Om det är fasta
Simmar fiskarna gärna upp på land!
Sankte Per springer
Med sitt nät och sin krok
Till sin himmelska damm!
Sankta Martha blir kokerska.
Ingen jordisk musik
Kan mäta sig med vår.
Elva tusen jungfrur
Ger sig hän åt dansen!
Sankta Ursula ler själv åt synen.

Cecilia och hennes släktingar
Är lysande hovmusikanter.
De änglalika rösterna
Livar upp sinnena
Så alla vaknar till glädje.

soh

-en del av Scenkonst Öst